

ŽELEZNIČNÝ SEMAFOR

› MESAČNÍK ZAMESTNANCOV ŽELEZNIC SLOVENSKEJ REPUBLIKY

› 32. ROČNÍK | APRÍL 2024

Obsah:

- 02 Zavedenie linky spájajúcej Košice a Kyjev
- 03 Spolupráca otvára nové spojenia
- 04 Zoznámte sa s pracoviskami:
Zabezpečenie bezpečnosti
- 07 JobSpoTT
Centrálne výmena železničných preukazov
v ŽSR
- 08 Architektonický skvost
- 09 Medzinárodná elektrotechnická konferencia
Blesk 2024
- 10 Výstavba trate Banská Bystrica — Dolná
Štubňa, jej zničenie a rekonštrukcia
(1936 — 1946) ČASŤ I
- 12 Nová prevádzková prémie a zvýšenie mzdy
- 14 Porada Oblastného riaditeľstva Trnava
- 15 Kontrolné dni s ministrom
- 16 Dopravné laboratórium Žilinskej univerzity
oslavuje tridsiatku
- 18 Oznamy
- 19 Klub vyslúžilých traťovákov:
Zmeny na čele a plány
- 20 Súťaž generálneho riaditeľa ŽSR rozšírila
študentom obzory
- 21 Križovka
- 22 Mám teóriu, že maľovať sa naučí každý

Zavedenie linky spájajúcej Košice a Kyjev

Vo štvrtok 11. apríla sa uskutočnilo stretnutie slovensko-ukrajinskej vlády, na ktorom sa obidve strany dohodli na vybudovaní novej železničnej linky, ktorá bude spájať Košice s Kyjevom priamym spojom. Cestujúci tak na tejto linke nebudú musieť prestupovať z vlaku do vlaku.

AUTOR: (red)

HANISKA PRI KOŠICIACH — Ďalším benefitom je, že na Slovensku bude linka končiť v Haniske pri Košiciach, ktorá je v blízkosti košického letiska. Tu bude ponúkať ďalší benefit, keďže cestujúci budú môcť využiť autobusový spoj na letisko zo stanice.

Spolupráca otvára nové spojenia

Na Zelený štvrtok 28. marca rokovali zástupcovia Železníc Slovenskej republiky s maďarskou delegáciou. Generálny riaditeľ ŽSR Alexander Sako privítal generálneho riaditeľa MÁV Zrt. Zoltána Paffériho. Témou stretnutia bola najmä spolupráca medzi oboma krajinami.

AUTOR: (red)

BRATISLAVA — Generálny riaditeľ ŽSR srdečne privítal hostí z Maďarska. Rokovanie nadviazalo na dlhodobú spoluprácu oboch krajín a zároveň sa dotklo aktuálnych výziev pre nové témy spolupráce. V oblasti bilaterálnej spolupráce generálny riaditeľ ŽSR ocenil prístup MÁV Zrt. pri minuloročnom procese podpísania novej zmluvy o prepojení infraštruktúr. Pri spoločnej diskusii boli otvorené témy cezhraničných prepojení v súvislosti s možnosťou uchádzať sa v budúcnosti spoločne o finančné prostriedky na medziregionálne programy železníc vrátane spojenia smerom na Ukrajinu.

Témy rokovania pre oblasť medzinárodnej spolupráce boli zamerané na riešenie prepojenia krajín Vyšehradskej štvorky (V4) prostredníctvom vysokorýchlostnej trate, ako aj na spoločnú problematiku implementácie celoeurópskeho projektu TTR (Redizajn tvorby medzinárodných cestovných poriadkov a pridelovania kapacity železničnej infraštruktúry). Diskusia sa konala aj k otázkam rýchlo sa meniaceho legislatívneho prostredia Európskej únie, ktoré kladie vysoké investičné a administratívne nároky na všetky železničné systémy.

Zoznámte sa s pracoviskami:

Zabezpečenie bezpečnosti a ochrany v ŽSR

Aj aprílové číslo Železničného Semaforu je venované pravidelnej rubrike o predstavovaní pracovísk. V najbližších dvoch číslach sa bližšie pozrieme na odbory, ktoré spadajú do metodickéj pôsobnosti námestníka GR pre prevádzku Petra Blaha. Najskôr si predstavíme odbor bezpečnosti a inšpekcie. Na otázky nám odpovedal riaditeľ odboru, Marian Bošňák.

AUTOR: O 440, (red)

Odbor bezpečnosti a inšpekcie (O 440)

Riaditeľom odboru bezpečnosti a inšpekcie je Marian Bošňák. Odbor bezpečnosti a inšpekcie GR ŽSR má v súčasnosti 3 oddelenia, 16 zamestnancov a priamo riadi 4 účelové strediská ŽSR — Strediská bezpečnosti a inšpekcie (SBI) v Bratislave, Žiline, vo Zvolene a v Košiciach s ďalšími 53 zamestnancami. Odbor zabezpečuje aplikáciu širokého súboru povinností, vyplývajúcich z legislatívy EÚ a SR v podmienkach ŽSR, a to v oblasti bezpečnosti železničnej dopravy (BŽD), bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci (BOZP), ochrany pred požiarom a ekológie (OPPaE). V daných oblastiach vydáva predpisy a súvisiace dokumenty platné v ŽSR a zabezpečuje ich aktuálnosť. Zabezpečuje nezávislé a objektívne zisťovanie príčin vzniku nehôd, pracovných úrazov a chorôb z povolania, ako aj ochrany pred požiarom na sieti tratí v správe ŽSR a v ich obvode. Prostredníctvom vlastných zamestnancov odboru, ako aj zamestnancov SBI,

vykonáva preventívnu, metodickú, kontrolnú a inšpekčnú činnosť v uvedených oblastiach. Vedie centrálnu evidenciu nehôd, pracovných úrazov, chorôb z povolania a požiarov na infraštruktúre ŽSR, vyhodnocuje ich a výstupy z nej predkladá vrcholovému manažmentu ŽSR. Zamestnanci O 440 a SBI úzko spolupracujú s policajným zborom, orgánmi štátnej správy a samosprávy a v neposlednom rade so všetkými železničnými podnikmi, ktoré prevádzkujú dopravu na dráhe ŽSR.

Oddelenie bezpečnosti železničnej dopravy (O 441) dohliada na to, aby bola železničná doprava na sieti ŽSR bezpečná. Oddelenie má 4 zamestnancov, pričom každý má inú odbornosť, čím je zaručené, že ich spoluprácou je obsiahnuté celé spektrum železničnej prevádzky, a to od odvetvia železničných tratí a stavieb cez dopravu, oznamovaciu a zabezpečovaciu techniku až po odvetvie rušňového hospodárstva. Zamestnanci tohto oddelenia metodicky vedú a kontrolujú inšpektorov BŽD na SBI a spolu s nimi majú najvyššie odborné skúšky v ŽSR — OS č. 70 Vyšetrovateľ, ktoré ich oprávňujú vykonávať kontrolnú činnosť na celej sieti ŽSR. Ich najdôležitejšou činnosťou je zisťovať príčiny vzniku rôznych udalostí, ktoré narušili plynulosť a bezpečnosť železničnej dopravy, ako sú

nehody, prevádzkové poruchy, mimoriadne udalosti a pod., a najmä prijímať také opatrenia, aby sa obdobné udalosti v budúcnosti neopakovali. Zamestnanci oddelenia sú garantmi rôznych interných riadiacich aktov, bez ktorých by nebolo možné prevádzkovať železničnú dopravu. Medzi ne patria napr. národný bezpečnostný predpis v Slovenskej republike ŽSR Z 17 Nehody a mimoriadne udalosti, predpis ŽSR Op 17 Železničná prevádzka v zimných podmienkach, Havarijný plán ŽSR a taktiež smerníc Systém riadenia bezpečnosti v ŽSR pre správcu infraštruktúry aj pre dopravcu, do ktorých aplikujú národnú aj európsku železničnú legislatívu, a ktoré sú jednou z podmienok na získanie bezpečnostného osvedčenia (je podmienkou prístupu železničného podniku na železničnú sieť) a bezpečnostného povolenia ŽSR (je podmienkou na správu a prevádzku železničných tratí manažérom infraštruktúry), ktoré udeľuje Dopravný úrad.

Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci je vo vzťahu k samotným zamestnancom ŽSR najdôležitejšou súčasťou pracovného procesu.

Základnou kompetenciou oddelenia BOZP (O 442) je preto metodické riadenie v tejto oblasti, spracovanie a aktualizácia politiky BOZP, spracovanie a aktualizovanie predpisu ŽSR Op 22 Pracovné úrazy, iné úrazy, nebezpečné udalosti a choroby z povolania; plánovanie prevencie a kontrolnej činnosti, vnútorná kontrola a metodika komplexných previerok pracovísk. Oddelenie BOZP zabezpečuje evidenciu pracovných úrazov, iných úrazov alebo smrti, ku ktorej nedošlo následkom pracovného úrazu, ako aj tzv. nebezpečných udalostí a chorôb z povolania, zisťovanie príčin ich vzniku a evidovanie príslušných štatistických údajov. Pri vyšetrowaní chorôb z povolania Inšpektori BOZP z SBI úzko spolupracujú s pracovnou zdravotnou službou a s príslušnou odborovou organizáciou. Kompetencie O 442 dotvára všeobecné hodnotenie vykonávanej rizikovej práce, posudzovanie projektovej dokumentácie za oblasť BOZP, spracovávanie stanovísk k dokumentom z Inšpektorátov práce a Národného inšpektorátu práce, základný metodický dohľad pri zavádzaní nových druhov osobných ochranných pracovných prostriedkov (OOPP) a vykonávanie školení zástupcov zamestnancov pre bezpečnosť. Činnosť oddelenia uzatvára zabezpečovanie kalibrácie a overovania analyzátorov dychu a spracovávanie odborných článkov, analýz a iných informačných výstupov za oblasť BOZP. Inšpektori

BOZP na SBI zabezpečujú aplikovanie všetkých týchto činností do praxe na sieti ŽSR, priamo na pracoviskách medzi zamestnancami.

Oddelenie OPPaE (O 443) riadi, usmerňuje a kontroluje činnosti v oblasti zabezpečenia ochrany pred požiarmi a ochrany životného prostredia v ŽSR.

V rámci metodického riadenia oddelenie vydáva smernicu Požiarny štatút ŽSR, v ktorom sú rozpracované úlohy, ktoré majú ŽSR prostredníctvom svojich organizačných útvarov zabezpečovať, vydáva smernicu Protipožiarné opatrenia pri prevádzke parnej trakcie v ŽSR, v ktorej sú rozpracované preventívne opatrenia na zamedzenie vzniku požiarov pri prevádzke parnej trakcie a vydáva záväzné stanoviská pred samotným vykonaním jász vlakov parnej trakcie.

Pri zabezpečovaní požiarnej prevencie v ŽSR metodicky a odborne riadi technikov požiarnej ochrany na SBI, ktorí zabezpečujú plnenie povinností, vyplývajúcich zo všeobecne záväzných právnych predpisov v oblasti OPP. Oddelenie a technici PO spolupracujú s vedúcimi zamestnancami VOJ ŽSR a s ich výkonnými pracoviskami, orgánmi činnými v trestnom konaní a orgánmi štátneho požiarneho dozoru pri prešetrovaní príčin vzniku požiarov.

Oddelenie prostredníctvom špecialistu požiarnej ochrany spracováva stanoviská k dokumentáciám a projektom stavieb na železnici z hľadiska zabezpečenia OPP, analýzy nebezpečenstva vzniku požiaru, odborné posudky potreby inštalácie požiarnotechnických zariadení a zariadení na dodávku vody na hasenie požiarov.

V oblasti ochrany životného prostredia plní úlohy celopodnikového významu vrátane zastupovania ŽSR pred orgánmi štátnej správy na tvorbu a ochranu životného prostredia. Súčasne zabezpečuje identifikáciu, evidenciu a priebežné odstraňovanie minulých a súčasných negatívnych vplyvov činností ŽSR na životné prostredie.

Čo je z hľadiska odborovej agendy najťažšie alebo najkomplikovanejšie spracovať?

Pre oddelenie 441 je dôležité, aby každá nepriaznivá udalosť v prevádzke ŽSR bola riadne zdokumentovaná, vyšetrená, zistili sa okolnosti vzniku, identifikované všetky možné ohrozenia a prijaté účinné opatrenia v zmysle smernice Systému riadenia bezpečnosti,

aby sa obdobné udalosti neopakovali. Inšpektori bezpečnosti úzko spolupracujú pri zisťovaní príčin s vyšetrovateľmi dopravcov, a to hlavne s dôrazom na čo najpresnejšie zistenie okolností a prijatie takých opatrení, ktoré v budúcnosti zamedzia, resp. na čo najnižšiu mieru znížia ich možný vznik.

Mimo bežnej činnosti je tohto času veľmi dôležitá odborná pomoc zamestnancov oddelenia 442 Centru logistiky a obstarávania pri zabezpečení opisov OOPP, pretože v minulom období boli zistené veľké problémy s ich kvalitou, ktorá hraničila s bezpečnosťou zamestnancov v prevádzke (napr. nevyhovujúce postroje pre prácu vo výškach, šmykľavá pracovná obuv a pod.). Z uvedeného dôvodu sa zamestnanci oddelenia a vybraní inšpektori BOZP SBI zameriavajú na čo najpresnejšie uplatnenie legislatívy v oblasti BOZP do procesu obstarávania, aby zamestnanci v prevádzke dostali bezpečné a kvalitné OOPP, pretože naším cieľom je dosiahnutie čo najnižšej úrazovosti zamestnancov Železníc Slovenskej republiky.

Ochrana životného prostredia v praxi predstavuje niekoľko desiatok právnych predpisov národnej i nadnárodnej úrovne. Tieto predpisy sú nepravidelne nahrádzané, menené či dopĺňané (niektoré sa nezmenili za celý čas svojej platnosti, niektoré sú menené aj niekoľkokrát za rok), pričom zmeny právnych predpisov sú často účinné buď niekoľko dní po zverejnení v Zbierke zákonov, alebo dokonca už dňom zverejnenia. A práve to sa ukazuje byť ako veľmi náročné a problematické, pretože časový priestor na aplikáciu zmien v podmienkach Železníc Slovenskej republiky je často minimálny.

Aké sú ciele vášho odboru na najbližšie obdobie?

Cieľom oddelenia 441 a 442 v najbližšom období bude aplikácia legislatívy EÚ do predpisov v oblasti vyšetrovania nehôd (Z 17) a tiež v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci (Z 2).

V oblasti ochrany pred požiarimi ide o zabezpečenie jász vlakov parnej trakcie z protipožiarného hľadiska. Tieto jazdy organizačne uskutočňuje Železničné múzeum SR, a pre O 440 to znamená aktívne zapájanie sa do procesu prípravy týchto jász. Ide predovšetkým o posúdenie žiadosti o jazdu vlaku parnej trakcie z hľadiska OPP a — najmä v čase zvýšeného nebezpečenstva vzniku požiaru — následné

navrhnutie patričných opatrení, pričom sa spolupracuje a komunikuje s organizátorom jász o krokoch, ktoré následne vedú k uskutočneniu týchto opatrení.

V oblasti ochrany životného prostredia ide v prvom rade o novelizáciu predpisu ŽSR Op 19 Ochrana životného prostredia v podmienkach ŽSR.

Aké projekty a úlohy sú aktuálne prioritou?

Prioritou oddelenia 441 je zabezpečenie Systému riadenia bezpečnosti v Železniciach Slovenskej republiky a zapojenie vedúcich zamestnancov na všetkých stupňoch riadenia do tohto procesu a tiež zabezpečenie procesu zmeny predpisu Z 17.

Pre oddelenie 442 je aktuálne prioritou prehodnocovanie a celková úprava kompetencií oddelenia 442 vo vzťahu k procesom obstarávania OOPP a s tým súvisiaca činnosť osobitnej pracovnej skupiny pre OOPP, pozostávajúcej zo zamestnancov oddelenia a inšpektorov BOZP z jednotlivých ÚS SBI. Priebežne sa tiež pripravuje zmena tzv. Obalu BOZP, a to v prvom rade záujme efektivity a znižovania administratívnej záťaže pri práci s ním. Pokračovať bude tiež vylepšovanie a zefektívňovanie funkcionalít SW aplikácie CENZIKOP (Centrálne evidencie nedostatkov, zistených komplexnými previerkami), ktorá bola zavedená v minulom roku. Pripravovať sa bude nová smernica o komplexných previerkach BOZP na pracoviskách zamestnancov ŽSR (účinnosť od 1. 1. 2025).

Pri oddelení 443 možno z aktuálnych projektov a úloh uviesť spoluprácu s príslušnými odborními generálneho riaditeľstva ŽSR pri implementácii Smernice EK (2022/2464/EÚ) o vykazovaní informácií o udržateľnosti podnikov, tzv. ESG vykazovanie informácií hodnotenia spoločností z hľadiska životného prostredia (Environment), sociálnych faktorov (Social) a dobrého riadenia (Good Governance) v prostredí Železníc Slovenskej republiky.

Z uvedeného prehľadu činností odboru bezpečnosti a inšpekcie je zrejmé, že na uvedené úlohy sú potrební zamestnanci s dlhoročnou praxou v prevádzke ŽSR, zamestnanci odborne spôsobilí, ktorí dokážu svoje nadobudnuté vedomosti preniesť do práce či už na SBI, pri priamom výkone a zabezpečení menovaných činností, resp. na O 440 pri metodologickej, predpisovej a kontrolnej činnosti.

JobSpoTT Trnava

V utorok 16. 4. 2024 sa uskutočnil v Trnave v Mestskej športovej hale už 10. ročník veľtrhu pracovných príležitostí JobSpoTT. Je to podujatie pre ľudí, ktorí hľadajú zamestnanie, informácie alebo nové výzvy. Jubilejný 10. ročník otvoril minister práce, sociálnych vecí a rodiny SR Erik Tomáš.

AUTOR: O510

TRNAVA — Na veľtrhu práce JobSpoTT sa stretli zamestnávateľa so študentmi, s nezamestnanými, ale aj so zamestnanými osobami. Súčasťou bohatého sprievodného programu boli aj prednášky na aktuálne témy z trhu práce. Na podujatí sme prezentovali pracovné príležitosti v ŽSR pre nedostatkové pracovné pozície v prevádzke, najmä pre trnavskú a bratislavskú oblasť. Zažili sme osobnú interakciu s uchádzačmi a poskytli im odpovede na ich otázky týkajúce sa našej spoločnosti, a tiež informácie o možnosti zamestnania sa v našej firme. Študentom končiacim

štúdiom na strednej alebo vysokej škole v tomto školskom roku sme predstavili aj absolventský program ŽSR, počas ktorého majú možnosť spoznať jednotlivé pracovné činnosti a oboznámiť sa s prebiehajúcimi procesmi na ŽSR pod dohľadom skúsených odborníkov ŽSR, a tým nadobudnúť potrebnú prax.

Sme radi, že sme mohli byť súčasťou tohto podujatia a veríme, že všetci uchádzači, ktorí prejavili záujem o prácu v našej spoločnosti, nájdu u nás uplatnenie na voľných pracovných pozíciách.

Centrálna výmena železničných preukazov v ŽSR

V súlade s uzatvorenou dohodou medzi ŽSR a ZSSK sa začala v apríli centrálna výmena železničných preukazov (ŽP). ŽSR zabezpečia výmenu ŽP pre svojich zamestnancov a ich rodinných príslušníkov na základe záväznej požiadavky zamestnanca.

AUTOR: O510

BRATISLAVA — Hodnotu poplatku 7 eur za výmenu ŽP pre zamestnancov uhradia ŽSR ako zamestnanecký benefit. Hodnota poplatku bude zdaniateľným príjmom zamestnanca, zúčtovaným v jeho mzde najneskôr v nasledujúcom mesiaci po prevzatí ŽP. Hodnota poplatku za výmenu ŽP rodinného príslušníka vo výške 7 eur bude zamestnancovi zrazená zo mzdy po prevzatí ŽP.

Pôvodné ŽP v úschove budú vymenené za nové po súhlase zamestnanca s vyňatím z úschovy a následnou prolongáciou na rok 2024. Poplatok za výber železničného preukazu z úschovy vo výške 5 eur bude odpustený. Ostatné preukazy uložené v úschove budú zaslané na ZSSK na zrušenie. Zamestnanci v mimoevidenčnom stave

(materská, rodičovská dovolenka, uvoľnení zamestnanci na výkon verejnej funkcie, zamestnanci na povolenom pracovnom voľne bez náhrady mzdy a ich rodinní príslušníci) požiadajú o výmenu železničných preukazov individuálne v osobných pokladniciach ZSSK so zariadením KVC. O výmenu ŽP požiadajú oprávnená osoba (zamestnanec) pre seba a svojich rodinných príslušníkov a poplatok za výmenu ŽP znáša na vlastné náklady.

Centrálna výmena ŽP sa začne v GR ŽSR a na ÚS z dôvodu overenia nastavení procesu výmeny a zefektívnenia priebehu na ostatných VOJ. Prolongačné obdobie na rok 2024 bolo predĺžené do 31. 8. Predpokladáme, že do tohto termínu bude centrálna výmena ŽP v ŽSR ukončená.

Architektonický skvost

**Výstavba železničnej stanice vo Svite sa začala v roku 1948. Nová stanica sa bu-
dovala vyše 20 rokov, kým konečne v roku 1969 bola daná do užívania. Slávnostne
bola otvorená 14. novembra 1969. Ako to s ňou momentálne vyzerá?**

AUTOR: Denis Dymo, SNÍMKA: Július Oláh

SVIT — Železničná stanica Svit je v súčasnosti v rekonštrukcii stavby „ŽSR, Modernizácia železničnej trate Žilina — Košice, úsek trate Liptovský Mikuláš — Poprad Tatry (mimo), Úsek UČS402 ŽST Svit — (líniová stavba), SO 402-3-01 ŽST Svit, adaptácia priestorov výpravnej budovy“.

Železničná stanica vo Svite podliehala osobitnému režimu stavebných prác z dôvodu jej vyhlásenia za národnú kultúrnu pamiatku. Súčasťou a zároveň kľúčom stanice je aj veľká farebná vitráž. ŽSR, ako objedávateľ, boli povinné operatívne zohľadniť všetky podmienky, ktoré boli uložené Krajským pamiatkovým úradom v Prešove. Aktuálne sú ukončené všetky stavebné objekty a prevádzkové súbory v rámci predmetnej investície, ešte je potrebné doplniť niektoré segmenty súvisiace s bezpečným pohybom osôb so zníženou schopnosťou pohybu a orientácie, ide o tzv. interoperabilitu pre subsystém PRM.

Náklady na realizáciu celej stavby modernizácie železničnej infraštruktúry v úseku Poprad — Lučivná dosiahli aktuálne sumu prevyšujúcu 118 miliónov eur. Nárast oproti pôvodne predpokladanej cene súvisel s viacerými faktormi. Najzásadnejším bola realizácia podjazdu vo Svite, kde boli zistené geologické anomálie v podloží. Tie bolo nutné riešiť osobitným spôsobom v rámci zakladania spodnej stavby, a teda aj z hľadiska bezpečnej a spoľahlivej konštrukcie. Obdobná problematika bola zaznamenaná aj v prípade podvalového podlažia, kde boli identifikované stabilné problémy geologického charakteru, ktoré si vyžadovali zmenu technologických postupov pri výstavbe železničného spodku. Ďalej práce skomplikovali čierne

skládky odpadu v obvode stavby, ktoré sa likvidovali mimo pôvodného rozpočtu.

Výraznú časť nákladov navyše tvorili zmeny už spomínanej budovy ŽST Svit, v rámci ktorej boli zo strany KPÚ v Prešove nariadené osobitné postupy. Išlo o postupy nielen zo stavebného hľadiska, ale predovšetkým z hľadiska jedinečnosti použitých materiálov a komponentov remeselného charakteru, ktoré navýšili cenu tejto časti diela oproti štandardne používaným a na trhu dostupným stavebným materiálom. Došlo tiež k zaznamenaniu zvýšenej hladiny spodnej a povrchovej vody, pričom bolo nevyhnutné prijať osobitné, projektom nepredpokladané technické opatrenia s vplyvom na nárast ceny. Do navýšenia ceny diela je potrebné zohľadniť aj nárast cien materiálov vplyvom pandémie COVID-19, ako aj vojenského konfliktu na Ukrajine. Tento celosvetový fenomén neobišiel ani stavbu modernizácie železničnej infraštruktúry v úseku Poprad — Lučivná a zo strany štátu bolo umožnené zohľadniť nárast cien a prostredníctvom regulovaných opatrení v podobe metodických pokynov, a uhradiť tak straty vyplývajúce z tohto dôvodu.

Zo stavebno-technického hľadiska bola stavba železničnej infraštruktúry ukončená v decembri 2023. Skutočnosť, že sa nepodarilo dodržať plánovaný termín v júli 2023, súvisí najmä s nedostupnosťou komponentov elektro-technického charakteru a významu na globálnom trhu, tiež z dôvodu pandémie a vojnového konfliktu. V prípade týchto komponentov sa predĺžili dodacie lehoty až o 10-11 mesiacov, čo sa podpísalo na termíne plnenia.

Medzinárodná elektrotechnická konferencia Blesk 2024

Už tradične sa pred letnou dovolenkovou sezónou pravidelne v dvojročných intervaloch objavuje v kalendári konferencií aj medzinárodná elektrotechnická konferencia Blesk. ŽSR v spolupráci so Slovenskou vedecko-technickou spoločnosťou dopravy pripravujú medzinárodnú elektrotechnickú konferenciu Blesk 2024, ktorá sa uskutoční v dňoch 22. — 24. mája 2024 v SIP Strečno.

AUTOR: Ján Rohlíček, SNÍMKA: archív ŽSR

STREČNO — História medzinárodnej odbornej konferencie Blesk sa píše od roku 2012 a v súčasnosti sa pripravuje už v poradí šiesta konferencia pod názvom Blesk 2024. Cieľom konferencie je poskytnúť priestor na stretnutie, vzájomnú výmenu poznatkov a skúseností odborníkov elektrotechniky dráh, prezentáciu skúseností a poznatkov nielen domácich, ale aj zahraničných zástupcov, ako aj akademickej obce. Učiť sa musíme od najlepších, a preto sme presvedčení, že vybrané témy určite zaujmú a obohatia nás o nové poznatky pri návrhu, prevádzkovaní, údržbe a opravách elektrotechnických zariadení.

Prednášky budú zamerané okrem iného aj na diagnostiku a monitoring elektrotechnických zariadení, prvky pre vonkajšie osvetlenie železničných priestranstiev, pre silnoprúdové zariadenia, vysokonapäťové rozvody a ďalšie zariadenia slúžiace na potreby železníc. Priestor dostanú, samozrejme, aj pevné trakčné zariadenia, či už meničové napájacie stanice, inovačné prvky trakčného vedenia, alebo aj samotná zmena trakčnej elektrickej sústavy. Prezentujúce spoločnosti predstavujú nové trendy v prevádzke, údržbe a opravách elektrotechnických zariadení. Súčasťou programu budú aj prezentácie výrobného programu a služieb viacerých slovenských a zahraničných firiem. V neposlednom rade na konferenciu zavítajú projekčné firmy, ktoré oboznámia účastníkov o rozpracovaných

železničných projektoch z hľadiska elektrotechniky nielen na Slovensku. K slovu sa dostane aj projektovanie vysokorychlostných tratí a ich špecifické trakčné napájanie.

V snahe morálne oceniť prácu v prospech odvetvia EE a zároveň motivovať všetkých zamestnancov na dosahovanie vynikajúcich pracovných výsledkov, sa aj v tomto ročníku organizátori konferencie Blesk 2024 rozhodli udeliť ocenenia „Osobnosť odvetvia elektrotechniky a energetiky“ a „Zaslúžilý zamestnanec odvetvia elektrotechniky a energetiky“. Ocenenie „Osobnosť odvetvia elektrotechniky a energetiky“ sa udeľuje jednotlivcovi, pracovníkovi odvetvia alebo zamestnancovi externej organizácie za celoživotné dielo, za výnimočný podiel a prínos na rozvoji odvetvia. Ocenenie „Zaslúžilý zamestnanec odvetvia elektrotechniky a energetiky“ sa udeľuje zamestnancovi ŽSR za dlhoročné vynikajúce pracovné výsledky.

Z konferencie bude tradične vydaný zborník prednášok, ktoré tam odznejú. Kompletne znenia článkov v zborníku budú po konferencii za predpokladu schválenia autorom publikované v špeciálnom informačnom bulletine Bleskoviny. Keďže čas veľmi rýchlo beží a príprava konferencie je v plnom prúde, všetci, ktorí túto konferenciu pripravujeme, dúfame, že táto akcia bude úspešná a prospesná minimálne v rovnakej miere ako akcie predchádzajúce.

Výstavba trate **Banská Bystrica — Dolná Štubňa,** jej zničenie a rekonštrukcia (1936 — 1946) ČASŤ I

V roku 1936 sa začalo s výstavbou trate Banská Bystrica — Dolná Štubňa a už vo svojich začiatkoch sa pasovala s rôznymi problémami.

AUTOR: Denis Dymo, Daša Krčová, SNÍMKY: Archív ŽSR

BRATISLAVA — „Rok 1936 znamená pre d. u. Banskú Bystricu začiatok peknej budúcnosti a udalosti všeliakého rázu dajú pevný podklad úfnosti, že najťažšia doba všeobecnej hospodárskej krízy sa končí. Plnou dôverou v lepšiu budúcnosť venujeme sa ďalšej práci pre rozkvet nášho kraja a širšieho Stredoslovenska.“

— Pamätná kniha Banská Bystrica, 1936

Výstavba trate sa už vo svojich začiatkoch pasovala s rôznymi problémami. Stavba železnice, ktorá by

spájala Banskú Bystricu s Turcom, bola plánovaná už za čias Rakúsko-Uhorska, avšak pre náročný terén sa neuskutočnila. Trať mala pôvodne viesť z Banskej Bystrice cez Hornú Štubňu do Vrútok.

Výstavba tejto trate sa nedostala ani do investičného plánu z roku 1920, avšak po schválení výstavby trate Handlová — Horná Štubňa orgány župy, mesta a aj Harmanecká papiereň žiadajú postaviť železnicu z Banskej Bystrice do Štubne napriek tomu, že z Banskej Bystrice viedla miestna

Železnica do Harmanca a obsluhovala stanice Banská Bystrica mesto, Kostiviarska, Svätý Jakub a Ulmanka. Zo stanice Harmanec viedla vlečka do papierní. Táto miestna železnica bola v prevádzke od roku 1913 a slúžila ako pre osobnú, tak aj pre nákladnú dopravu.

Aj keď výstavba miestnej železnice bola jedna z najdrahších, stála až 2 956 000 korún, teda na 1 km trate to bolo až 124 000 korún, existovali dôvody, aby bola postavená nová trať z Banskej Bystrice do Dolnej Štubne, alebo spojky Harmanec — Horná Štubňa, ako navrhovali predstavitelia mesta Banská Bystrica. Dňa 26. 6. 1934 okresné zastupiteľstvo Banskobystrického okresu prijalo uznesenie, ktoré upozorňovalo štátnych činiteľov, aby nezabudli pri stavbe železnice Margecany — Červená Skala aj na postavenie spojky Harmanec — Horná Štubňa. Dňa 3. 10. 1934 podobné uznesenie prijíma zastupiteľstvo v Turčianskom sv. Martine, ktoré adresovalo ministerstvám železníc, financií a národnej obrany.

V uzneseniach vyzdvihli význam novej dráhy, a to najmä vojenský a turistický, a tiež upozornili na dôležitosť spojenia Banskobystrického kraja s východom republiky. Vláda výstavbu v roku 1935 schválila. Výnosom ministerstva železníc č. 47/220/1935 bolo riaditeľstvu štátnych železníc uložené vypracovať prevádzkový program pre novú dráhu Banská Bystrica — Diviaky a tiež návrhy na úpravu a rozšírenie prípojných staníc. Dráha mala byť projektovaná pre 30 dvojíc po 120 nápravách.

Začiatky výstavby

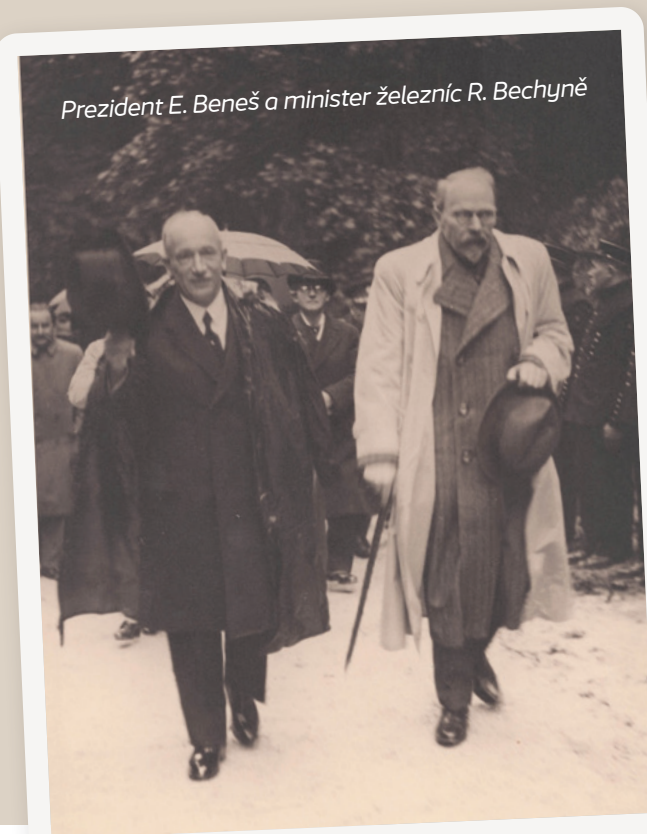
Prvým krokom k výstavbe železnice bolo zriadenie stavebnej správy v Banskej Bystrici, čo sa aj udialo

Výnosom ministerstva železníc č. 10.016-ÚSS 1936 zo dňa 10. 3. 1936. O mesiac stavebná správa začala s prípravnými prácami na výstavbu tejto trate. Vo vestníku ministerstva železníc je zmienka o zriadení stavebnej správy ČSD v Banskej Bystrici pre stavbu trate Banská Bystrica — Diviaky. Trať bola rozdelená na šesť úsekov, na ktoré bola vyhlásená súťaž, a stavba jednotlivých úsekov bola zadaná taktiež výnosmi ministerstva železníc.

Začatie výstavby trate sa konalo dňa 28. septembra 1936. Prezident Edvard Beneš pricestoval do Banskej Bystrice 28. septembra autom z Ružomberka, aby otvoril výstavbu trate a 29. septembra odcestoval vlakom zo zastávky Banská Bystrica. Na začatí výstavby trate sa okrem prezidenta zúčastnili aj minister železníc Rudolf Bechyně, minister spravodlivosti Ivan Dérer, krajinský prezident J. Országh, starostovia Banskej Bystrice a Harmanca a ďalší činitelia verejnej správy.

Výstavba trate sa začala v roku 1936 a už menila pomery v Banskej Bystrici a okolí, čo je spomenuté aj v pamätnej knihe ŽST Banská Bystrica. Týkalo sa to najmä rozvoja obchodu, keďže stavba prilákala robotníkov:

„Stavba dráhy Banská Bystrica — Diviaky sa prevádzka plánuje a príliv niekoľkých 1000 robotníkov zmenila tvárnosť mesta, spôsobil čulejší ruch ku najväčšej radosi živnostníkov a obchodníkov.“

Nová prevádzková prémie a zvýšenie mzdy

Po náročných stretnutiach bol 3. apríla na kolektívnom vyjednávaní podpísaný Dodatok č. 10 Kolektívnej zmluvy ŽSR za účasti zástupcov zamestnávateľa a OZŽ.

AUTOR: O510, ILUSTRÁCIA: freepik.com

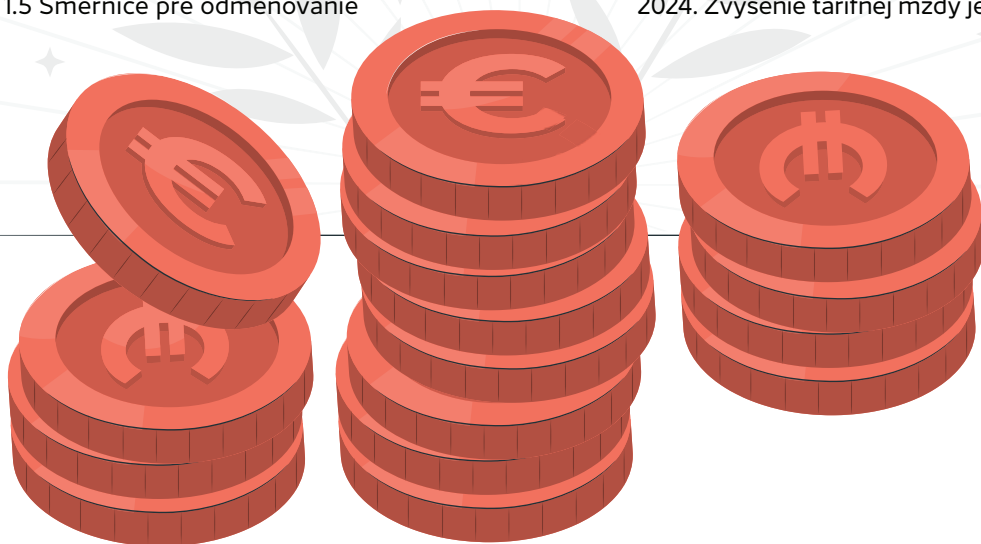
BRATISLAVA — Kolektívne vyjednávanie sa začalo na návrh OZŽ 30. novembra 2023. Z dôvodu prípravy rozpočtu však samotné rokovania pokračovali až v januári 2024. Zmluvné strany sa stretli spolu osemkrát. Bola to náročná výmena argumentov z oboch strán. OZŽ zastupujúce všetkých zamestnancov sa snažilo presadiť svoj pôvodný návrh zvýšenia miezd pre všetkých zamestnancov ŽSR. Na druhej strane boli zástupcovia ŽSR, ktorí viazaní stanoviskom ministerstva dopravy mali možnosť riešiť rast mzdy len v objeme finančných prostriedkov určených v Rozpočte verejnej správy a dodatočným súhlasom ministerstva z objemu údržby. Spoločným záujmom zmluvných strán bolo jednoznačne dohodnúť rast mzdy, ktorý bude akceptovateľný všetkými zamestnancami.

Dodatok č. 10 KZ zvyšuje tarifnú mzdu o 7 % s účinnosťou od 1. apríla 2024. Rast mzdy je na rozdiel od predchádzajúcich rokov zabezpečený percentom z tarifnej mzdy a nie rovnakou pevnou sumou, čo pozitívne podporuje motiváciu zamestnancov. Tabuľka takto zvýšených tarifných tried je uvedená v Prílohe č. 1.5 Smernice pre odmeňovanie

zamestnancov ŽSR, ktorá je prílohou Kolektívnej zmluvy ŽSR 2021 — 2023 (ďalej len Smernica).

Generálny riaditeľ ŽSR Alexander Sako v rámci kolektívneho vyjednávanía zdôraznil, že mu záleží najmä na stabilizácii zamestnancov, ktorí priamo zabezpečujú železničnú prevádzku. Na rokovaníach námestník GR pre ľudské zdroje Pavol Komarňanský podrobne vysvetlil filozofiu a dôvody zavedenia prevádzkovej prémie, ktorú zmluvné strany na základe prijateľného kompromisu odsúhlasili. Dohodli sa, že v termíne najneskôr do 31. mája 2024 spoločne vyčlenia objem finančných prostriedkov a zdefinujú objektívne merateľné kritériá pre spôsob prideľovania prevádzkovej prémie pre zamestnancov. Takto dohodnutá prevádzková prémie bude poskytovaná s účinnosťou od 1. júna 2024. Zamestnávateľ sa zároveň zaviazal, že v roku 2025 a 2026 vyplatí prevádzkovú prémie minimálne v rozsahu stanovenom na rok 2024.

Spoločná dohoda zmluvných strán na kritériách a objeme prevádzkovej prémie je podmienkou na ďalšie zvýšenie mzdy pre všetkých zamestnancov ŽSR od 1. júla 2024. Zvýšenie tarifnej mzdy je dohodnuté

o ďalšie 3 % tarifnej mzdy podľa Prílohy č. 1.4 Smernice. Výška tarifných miezd zamestnancov s účinnosťou od 1. 7. 2024 je uvedená v Prílohe č. 1.6 Smernice.

Zamestnancom odmeňovaným tarifnou mzdou budú poskytované prémie a zároveň dôjde k navýšeniu u zamestnancov železničnej prevádzky o novú prevádzkovú prémie. ŽSR sa ďalej zaviazali, že v prípade nečerpania mzdových nákladov v rozsahu stanovenom v Rozpočte verejnej správy na rok 2024 bude

Tabuľka tarifných tried s účinnosťou od 1. 4. 2024

Tarifná trieda	Mesačná tarifná mzda v EUR	Hod. tarifná mzda v EUR	
		37,5 h FPČ 163,1 h	36 h FPČ 156,5 h
N01	893	5,48	5,71
N02	947	5,81	6,05
N03	1 000	6,13	6,39
N04	1 054	6,46	6,73
N05	1 107	6,79	7,07
N06	1 161	7,12	7,42
N07	1 214	7,44	7,76
N08	1 268	7,77	8,10
N09	1 321	8,10	8,44
N10	1 375	8,43	8,79
N11	1 428	8,76	9,12
N12	1 482	9,09	9,47
N13	1 535	9,41	9,81
N14	1 589	9,74	10,15
N15	1 642	10,07	10,49
N16	1 696	10,40	10,84
N17	1 749	10,72	11,18
N18	1 803	11,05	11,52
N19	1 856	11,38	11,86
N20	1 910	11,71	12,20

zamestnancom vyplatená mimoriadna prémie maximálne do stanoveného limitu, a to najneskôr spolu so mzdou za mesiac december 2024.

Pred zmluvnými stranami stojí teda ďalšia náročná úloha — dohodnúť objektívne kritériá pre prevádzkovú prémie, ktoré budú jednoznačné a merateľné. Predpokladom pozitívneho vnímania zo strany zamestnancov je dosiahnuť týmto postupom zodpovedajúce posilnenie motivačnej zložky mzdy a stabilizáciu zamestnancov.

Tabuľka tarifných tried s účinnosťou od 1. 7. 2024

Tarifná trieda	Mesačná tarifná mzda v EUR	Hod. tarifná mzda v EUR	
		37,5 h FPČ 163,1 h	36 h FPČ 156,5 h
N01	919	5,63	5,87
N02	974	5,97	6,22
N03	1 029	6,31	6,58
N04	1 084	6,65	6,93
N05	1 139	6,98	7,28
N06	1 194	7,32	7,63
N07	1 249	7,66	7,98
N08	1 304	8,00	8,33
N09	1 359	8,33	8,68
N10	1 414	8,67	9,04
N11	1 469	9,01	9,39
N12	1 524	9,34	9,74
N13	1 579	9,68	10,09
N14	1 634	10,02	10,44
N15	1 689	10,36	10,79
N16	1 744	10,69	11,14
N17	1 799	11,03	11,50
N18	1 854	11,37	11,85
N19	1 909	11,70	12,20
N20	1 964	12,04	12,55

Porada Oblastného riaditeľstva Trnava

V pondelok 8. apríla sa uskutočnila pracovná porada Oblastného riaditeľstva Trnava v SIP Strečno. Na porade sa zúčastnil aj generálny riaditeľ ŽSR Alexander Sako za účasti širšieho vedenia ŽSR. Prítomní zamestnanci otvorili v diskusii témy obstarávania, zlého stavu MVTV, vysokého počtu mimoriadností či štandardizácií pracovísk.

AUTOR & SNÍMKA: Lucia Lizáková

STREČNO — Po úvodnom predstavení vedenia odovzdal riaditeľ Oblastného riaditeľstva Trnava Ivan Sovič slovo generálnemu riaditeľovi Alexandrovi Sakovi. Ten sa zamestnancom poďakoval za ich prácu a informoval o rokovaníach s odborovými združeniami o kolektívnej zmluve. „Ministerstvo dopravy SR uznalo, že Železnice Slovenskej republiky sú dlhodobo podhodnotené. Našou úlohou je zoptimalizovať ŽSR,“ povedal na úvod stretnutia generálny riaditeľ Alexander Sako. Prítomných ubezpečil, že aj naďalej je jeho cieľom posilnenie mzdovej politiky, šetrenie výdavkov a zoptimalizovanie procesov.

Námestník GR pre prevádzku Peter Blaho informoval o organizačných zmenách v GR na úseku prevádzky, kde sa zlúčili odbory 420, 430 a 460 do nového Odboru 450, ktorý spadá do pôsobnosti Róberta Borčina. Námestník GR pre ľudské zdroje Pavol Komarňanský začal informáciou o nepriaznivom stave zamestnanosti v OR Trnava, zároveň však vyzdvihol priaznivý stav v počte prijatých zamestnancov od začiatku roka 2024. Čerstvou informáciou bolo navýšenie mzdy v roku 2024 v zmysle Dodatku č. 10 Kolektívnej zmluvy. Zároveň dodal, že sa snažia

nájsť model prémie, ktorý by odmeňoval zamestnancov v prevádzke férovo. Námestník GR pre ekonomiku Jozef Opálený informoval o hospodárení ŽSR za rok 2023 so ziskom. Poďakoval zamestnancom za vynaložené úsilie pri spracovávaní podkladov potrebných na uzatváranie zmlúv v roku 2023 a za dostatočné čerpanie pridelených finančných prostriedkov. Súčasne informoval, že na rok 2024 je pridelených 28 miliónov eur na odloženú údržbu. Informácie z GR zakončil námestník GR pre rozvoj a informatiku Jozef Veselka, ktorý informoval o objeme finančných prostriedkov čerpaných z Operačných programov EÚ v roku 2023. Zároveň informoval, že vo Fonde obnovy majú ŽSR 14 stavieb, z toho 5 stavieb je v obvode Oblastného riaditeľstva Trnava.

Následne sa prítomní zamestnanci presunuli na diskusiu s vedením ŽSR. Účastníci porady sa venovali otázkam operatívneho lízingu CMV, začiatku výluk v úseku Kúty — Devínska Nová Ves, ukončenia výluky Kúty — Šaštín-Stráže či zlepšenia stavu kvality pracovnej obuvi. Vedenie ŽSR prijalo pripomienky zamestnancov a opäť prisľúbilo rokovať s kompetentnými orgánmi a podnety riešiť.

Kontrolné dni s ministrom

Minister dopravy SR Jozef Ráž sa za účasti generálneho riaditeľa Alexandra Saka zúčastnil v apríli dvoch kontrolných dní dôležitých stavieb železničnej infraštruktúry.

AUTOR: (red), SNÍMKY: MINDOP, ŽSR

HUMENNÉ/ŽILINA — Prvou navštívenou stavbou bola elektrifikácia Bánovce nad Ondavou — Humenné, kde práce pokračujú podľa harmonogramu a bez väčších problémov. „Je to jedna z najvýznamnejších stavieb aj z pohľadu ŽSR, aj z pohľadu čerpania Plánu obnovy a odolnosti. Pre obyvateľov to znamená, že už nebudú na tomto úseku čakať na výmenu lokomotív, zvýši sa rýchlosť zo 100 na 120 km/h a nezanedbateľný je aj ekologický vplyv,“ vyjadril sa na sociálnych sieťach minister.

Druhý kontrolný deň sa konal na Uzle Žilina, ktorý je zároveň najväčšou železničnou stavbou v histórii

Slovenska. V roku 2024 bude ukončená výluka párnej skupiny koľají v železničnej stanici Žilina os. st. Do prevádzky budú uvedené nové dopravné koľaje a novovybudované nástupištia č. 3 a 4 vrátane nového trakčného vedenia. Po ukončení výluky párnej skupiny koľají sa začne s prácami na nepárnej skupine koľají, ktoré potrvajú až do ukončenia stavby. Uzol Žilina je aktuálne v omeškaní z dôvodu nepredpokladaných okolností, ktoré nastali nepredvídateľne a súvisia predovšetkým s majetkovopravnými záležitosťami súkromného autobusového dopravcu, resp. ich následnými vplyvmi na realizáciu cestného nadjazdu na Ulici 1. mája.

Dopravné laboratórium Žilinskej univerzity oslavuje tridsiatku

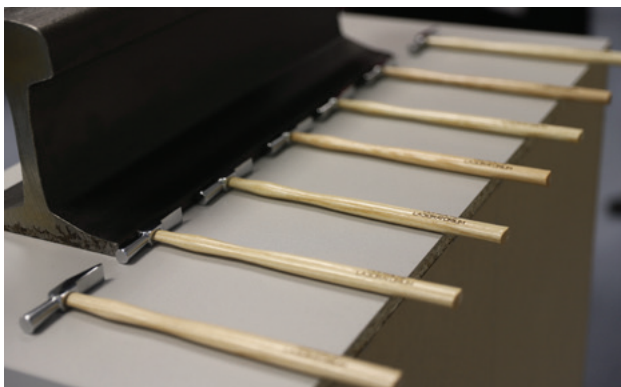
Dopravné laboratórium katedry železničnej dopravy v priebehu rokov mení svoju podobu. Aktuálne prešlo modernizáciou a vo štvrtok 4. apríla sa slávnostne otvorilo za účasti zástupcov z rezortov dopravy a školstva a generálnych riaditeľov dopravných spoločností a správcu železničnej dopravnej infraštruktúry. Špecializované dopravné laboratórium je jediným zariadením svojho druhu nielen na Slovensku a jeho cieľom je pripraviť študentov do železničnej prevádzky.

AUTOR: Lucia Lizáková

ŽILINA — V dopravnom laboratóriu s modelovou železnicou sa stretáva nostalgia, ktorú zastupujú najstaršie zabezpečovacie zariadenia, a súčasnosť, ktorú reprezentujú najmodernejšie elektronické stavadlá. Ide o najvyspelejšie dopravné laboratórium v stredoeurópskom priestore a jeho najväčšiu hodnotu vidí katedra práve v zabezpečovacích zariadeniach a v informačných a riadiacich systémoch, ktoré sa na železničnej sieti používajú. „Toto dopravné laboratórium má pripraviť budúcich zamestnancov na prevádzku a riešenie riadenia železničnej dopravy, ale aj na riešenie mimoriadnych udalostí, ktoré vyplývajú z prevádzky,“ povedal Martin Kendra, vedúci katedry železničnej dopravy.

Dopravné laboratórium sa nachádza v miestnosti, ktorá má približne 300 štvorcových metrov. Samotné modelové koľajisko je na 50 metrov dlhom a 2,5 metra širokom stole. Nachádza sa na ňom základný 100 m dlhý koľajový okruh so 6 stanicami a jedna regionálna, diaľkovo riadená trať s tromi dopravňami. Zo staničných zabezpečovacích

zariadení má zastúpenie elektromechanické a reléové zabezpečovacie zariadenie, staničné zabezpečovacie zariadenie typu TEST a elektronické stavadlá od spoločností AŽD a Siemens. Dopravné laboratórium je doplnené pracoviskom dispečera, oznamovacími zariadeniami, systémom jednotného času a komplexným softvérovým vybavením na riadenie železničnej dopravnej prevádzky.

Positívom dopravného laboratória je, že študenti si skúšajú simulácie a mimoriadnosti na nečisto, bez vzniku materiálnych alebo iných škôd. Zároveň však vedia nasimulovať aj rôzne poruchy zabezpečovacích zariadení a naučiť sa ich riešiť. Takýmto spôsobom študenti získavajú aj základné pracovné zručnosti z hľadiska operatívneho riadenia dopravy. „Dnes je to už nevyhnutnosť na to, aby sme pripravovali odborníkov do praxe,“ doplnil Kendra. Simulácie pozitívne hodnotia aj tí najzaujímavejší, a teda študenti. „Je to výborné, že si všetky tie veci, ktoré by sa nám mohli stať v reálnej prevádzke, môžeme vyskúšať,“ zhodnotil študent Matuš.

Blahoželáme

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

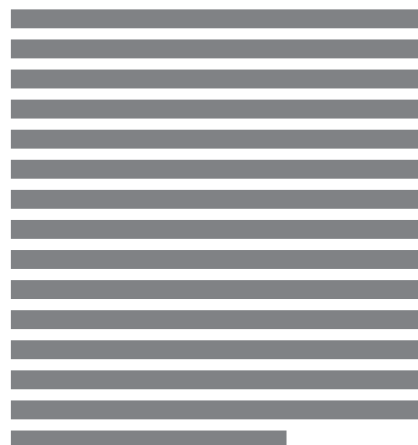
[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

Podakovanie

Vaše príspevky do
májovej spoločenskej
rubriky môžete poselať na
adresu zsemafor@zsr.sk
do 9. mája 2024.

Klub vyslúžilých traťovákov: Zmeny na čele a plány

V Bratislave sa 10. apríla 2024 stretli členovia Klubu vyslúžilých traťovákov na tradičnej výročnej schôdzi.

AUTOR & SNÍMKA: Denis Dymo

BRATISLAVA — Na schôdzi sa zúčastnili aj pozvaní hostia za ŽSR, menovite námestník GR pre prevádzku Peter Blaho či riaditeľ odboru infraštruktúry Róbert Borčín. Počas oficiálnej časti, keď sa zhodnotila činnosť klubu a konali sa rôzne hlasovania, sa klub zhodol aj na novom predsedovi, ktorým sa stal Ján Husák, ktorý vo funkcii vystrieda doterajšieho predsedu Tibora Karkuša. Ďalej sa schôdza niesla v priateľskom duchu pri obede. Členovia klubu si mohli porozprávať svoje zážitky, zavložiť v príjemných spomienkach na dlhoročné fungovanie klubu a začať sa tešiť na pripravované podujatia. „Chcem poďakovať vedeniu ŽSR, v minulom roku ešte na čele s generálnym riaditeľom, našim kolegom traťovákovi Miloslavom Havrilom, ale najmä námestníkom GR Jozefovi Veselkovi a Milanovi Kubičkovi za podporu našej činnosti a výraznú pomoc pri organizovaní našich akcií. Bez toho by sa nám ťažko pracovalo,“ zhodnotil už bývalý predseda KVT Tibor Karkuš.

Súťaž generálneho riaditeľa ŽSR rozšírila študentom obzory

Generálny riaditeľ ŽSR Alexander Sako vyhlásil začiatkom roka súťaž pre študentov Žilinskej univerzity. Cieľom bolo nielen zapojiť študentov do súťaže, ale aj motivovať mladých ľudí v záujme o železniciu a jej budúcnosť.

AUTOR: (red), SNÍMKA: Vladimíra Bahýlová

ŽILINA — Súťaž pozostávala z vypracovania krátkej práce na jednu zo zadaných tém. Študenti tak dostali priestor vžiť sa do roly generálneho riaditeľa a zamyslieť sa nad fungovaním železníc a ponúknuť riešenie na zadané témy: „Čo by v najbližšom čase realizovali v ŽSR, ak by boli generálnym riaditeľom“ alebo „Čo by chceli zmeniť, ak by mohli v rámci železničného sektora urobiť zásadné a radikálne zmeny týkajúce sa

celkového rozvoja železníc na Slovensku“. Termín odovzdania prác bol do 22. marca. Do súťaže sa zapojilo 13 študentov a deväť z nich splnilo podmienky. Konkurencia bola veľká, ale z 9 návrhov nakoniec trojčlenná porota vybrala 3 víťazné návrhy, ktoré osobne ocenil generálny riaditeľ ŽSR Alexander Sako v priestoroch novootvoreného Dopravného laboratória katedry železničnej dopravy Žilinskej univerzity v Žiline.

- Feri, človeče, to je šťastie, že ťa stretávam! Súrne potrebujem stovku a neviem, kde ju zobrať... - Joj, to som si vydýchol! ... tajnička.				Pomôcky: ajván, ri, Asola, Italos	úžerníctvo	merica (nár.)	túz	japonská dĺžková miera	arabský obytný dvor	Pomôcky: als, amat, elemi, impala	citoslouve povzdychu	mesto v Peru	maďarský zápor (nie)	orgány sluchu		
				vyjadrenie rovnosti dvoch pomerov							praobyvateľ Japonska odkroj malý kus					
				3												
				Erik (dom.) popíjal						EČV okr. V. Krtíš filmový zbojník			prezývka amer.vojaka mongolský pastier			
Jozef Vydroš	dožil	1	škriepka (zastar.) nikto				ruší stehy pravoslávni kňazi					svetadiel	2	kvality		
vydávajú dunivý zvuk						obraz širšej krajiny úzka doska										
prebral sa k životu					väzenie (expr.slang.) klobúk (nár.)				reč športový klub v Madride							
Prešovský samosprávny kraj				sladkovodná ryba usadenina						býv. sloven. prezident snemovanie						
MPZ Rumunška			popravcovia pohaní, potupí					znižený tón "E" francúz. šľachtic			ako, po nemecky syn Penelopy					
antilopa						oslovenie vyd. ženy Zlatica (dom.)						filmový mimozem. tropická živica				
talianske mesto					dostali sa letom indonéz. hm.jednotka											
Line Item Number				Pavol (dom.) rímskych 54					vlastnil jednotka hlasitosti				Anna (dom.)	Rádio-aktívne látky		
Pomôcky: lca, son, mera, pair	EČV okr. Poprad		masťná zemina kypri zem pluhom		susedná planéta komu patriaci					Shakesp. kráľ ruský súhlas						
4								5								
uvíta								zasial, vysial								

Pošlite nám (sutaz@zsr.sk) **adresu a správnu odpoveď** krížovky a trom vyžrebovaným pošleme darček.
 Krížovka z minulého čísla: „... celú noc padám z toho úzkeho bielekta.“ Výhercovia: Lenka K., Adriana L., Matej D.

Šéfredaktorka

Lucia Lizáková

T: 920/7801

E: lizakova.lucia@zsr.sk

Interný časopis Železničný Semafor

Vydáva GR ŽSR, Odbor komunikácie a marketingu, riaditeľ: Vladimíra Bahýľová

Adresa redakcie: Bratislava, 813 61, Klemensova 8, e-mail: zsemafor@zsr.sk, www.zsr.sk

Tlač a distribúcia: ZimPress, spol. s r. o., Vajnorská 135, 831 04 Bratislava

Redakcia

Denis Dymo — dymo.denis@zsr.sk

Grafická úprava

Dávid Bozsaky — bozsaky.david@zsr.sk

Mám teóriu, že maľovať sa naučí každý

Jarmila Ferancová pred 6 rokmi síce vedela, ako maliarske náčinie vyzerá, ale sama o sebe hovorí, že nikdy nevedela kresliť ani maľovať. Vnútorňý hlas jej hovoril, aby začala a dnes sa môže pochváliť dvomi výstavami a desiatkami namaľovaných obrazov, ktoré skrášľujú mnoho domácností. V rozhovore sa dozvieme, ako sa aj z antitalentu dokáže stať maliar.

AUTOR: Lucia Lizáková, SNÍMKY: Jarmila Ferancová

Pod'me pekne po poriadku. Celý život pracujete na železnici. Ako sa z človeka, ktorý sa celý život venuje doprave, stane zo dňa na deň maliar?

Niečo mi začalo hovoriť „Maľuj!“. Začala som nad tým premýšľať. Doma som povedala, že chcem skúsiť niečo namaľovať a rodina ma podporila. Keďže som nemala s maľovaním žiadne skúsenosti, prihlásila som sa na kurz intuitívneho maľovania. Naučili nás, ako položiť farbu na plátno, a potom som začala sledovať videá a skúšať maľovať podľa nich.

Vysvetlime si pojem intuitívne maľovanie. Chytíte štetec a zrazu viete maľovať?

Intuitívne maľovanie je v podstate vedená meditácia. V nej sa vám ukáže nejaký obraz. Mne sa ukázali anjelské krídla v ohni. Len na pár sekúnd. Aj keď si každý myslí, že je to biele srdce v oranžovom (smiech).

Aké pocity ste mali z obrazu po meditácii?

Bola som nadšená, že som dokázala dať na plátno to, čo som videla. A podarilo sa mi to. Bola som nabudená

a začala som skúšať. Mali sme doma puzzle na stene a skúsila som maľovať podľa toho, čo vidím. Bolo to smiešne, s manželom sme sa smiali, lebo prakticky, nevedela som, ako namaľovať vodu. Tak som si pustila video a snažila sa na to prísť. Prvý obrázok bol smiešny, ale naučila som sa techniku a vedela som, ako si namiešať farby.

Aká bola reakcia rodiny a blízkych, keď ste zo dňa na deň začali maľovať?

Reakcia detí na začiatku bola, že to neviem. Viete, keď mali deti niečo namaľovať ceruzkou do školy, tak sme sa na tých maľbách strašne smiali. Nevedela som to. Dodnes, keď chytím ceruzku, tak nič nenamaľujem, lebo to s ňou neviem. Len čo však chytím štetec do ruky, je to niečo iné. Ale mám teóriu, že maľovať sa naučí každý, kresliť nezaručím (smiech).

V čom je potom podľa vás to čaro, že sa to človek dokáže naučiť?

Keď chcete a dáte do toho srdce, dokážete sa naučiť všetko. Ja celý život robím na železnici a nikdy som nič nevytvorila a chcela som niečo v živote vytvoriť a vtedy to prišlo.

Bavili sme sa, že najradšej maľujete krajinky a vašou srdcovou záležitosťou je železnica. Skúšate do vašich obrazov zapájať teda aj prvky železnice?

Samozrejme, mám aj obraz vláčikov, aj koľajníc. Jeden kamarát raz zverejnil fotku z trate Záhorská Ves s nádherným západom slnka. Na fotke bola cesta, železnica a vzhľad pozadie ako zapadá slnko, s jeho súhlasom som teda obraz namaľovala a bol nadšený. A potom veľa cestujem do Švajčiarska, takže maľujem aj z fotiek, ktoré nafotím.

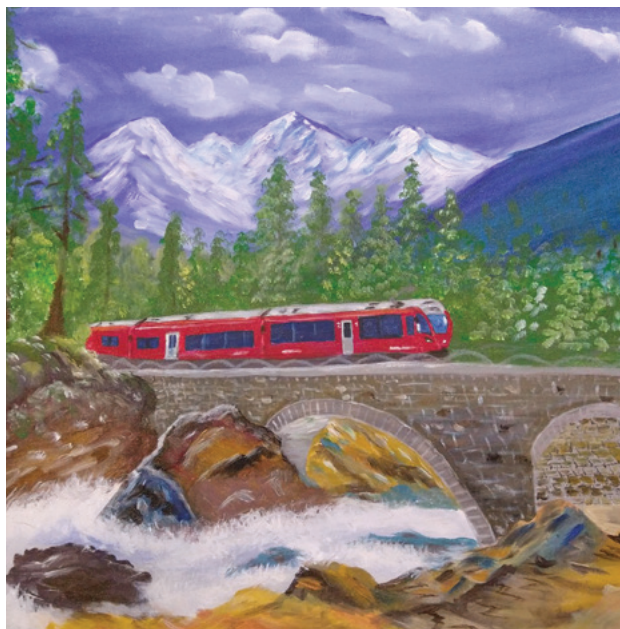
Je príjemné, keď sa práca prepojí s koníčkom. Vy ste mali v januári aj svoju prvú výstavu a následne o mesiac druhú. Ako sa niečo také podarí maliarovi-záčiatočníkovi?

Hovorím, že v živote nič nie je náhoda. Jedna známa mi poslala stránku, išlo o predaj, kúpu obrazov a vernisáže. Pozrela som si stránku, požiadala som o prijatie a o 3 dni hľadali amatérskych umelcov na vernisáž obrazov. Napísala som im, že by som rada vystavovala. Neodpísali mi hneď, ale pár dní nato som si našla správu, že im dvaja ľudia vypadli. Opýtali sa ma, či mám obrazy a poslala som nejaké ukážky. Povedali mi, že majú radi abstrakt a ženy, tak som výber prispôsobila a poslala aj obrazy tanečnic, ktoré som maľovala, a žien so zahalenou tvárou alebo s klobúkom, lebo tváre maľovať neviem. A tak sa mi

podarilo mať svoju prvú výstavu. Beriem to tak, že sa mi to malo stať a moje obrazy boli v krásnej cukrárni, kde sú akcie a ľudia takmer celý mesiac.

Máte nejakú radu, ako začať s koníčkom, pri ktorom si ľudia neveria, či to dokážu?

Do práce chodíme, pretože sa potrebujeme užiť a žiť, ale treba robiť aj to, čo milujeme. Nielen teda zamestnanie, ale napríklad aj beh, maľovanie, robte to naplno. Ja som robila prácu, ktorú som milovala, a to bola výhybkárka. Splnila som si aj pracovné sny. Teraz si plním tie voľnočasové.

P	U	S	Š	P	S	N
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

1. 5. Jazda na Oravu

Vrútky — Kraľovany — Trstená a späť,
motorové vozne M 131.1546 Hurvínek a 811.016 Beátka
www.kzmvrutky.eu, 0902 174 621

4. 5. Návšteva chemického vojska a depa Topoľčany

Nitrianske Pravno — Prievidza — Topoľčany a späť,
motorový vozeň M 152.0625 Orchestrión
www.464001.sk, 0911 400 272

8. 5. Výlet na Plavecký hrad

Bratislava-Rača — Bratislava hl. st. — Zohor — Plavecké
Podhradie a späť,
parný rušeň 555.3008 Mazutka
www.facebook.com/kphzd, 0903 421 059

9. 5. Jazda na Oravu

Vrútky — Kraľovany — Trstená a späť,
motorový vozeň 811.016 Beátka
www.kzmvrutky.eu, 0902 174 621

11. 5. Jazda do Harmanca

Vrútky — Harmanec jaskyňa a späť,
motorové vozne M 131.1546 Hurvínek a 811.016 Beátka
www.kzmvrutky.eu, 0902 174 621

15. — 16. 5. Na Zbojskú so školákmi

Košice — Margecany — Brezno — Tisovec — Jesenské — Košice,
motorové vozne M 152.0450 a M 152.0626 Orchestrióny
www.detskazeleznica.sk, 0905 496 426

18. 5. Noc múzeí a galérií

parné a motorové vlaky v Bratislave a okolí,
sprievodný program
www.zeleznicnemuzeum.sk, 02 2029 7296

18. 5. Noc múzeí 2024

Zvolen — Banská Bystrica a späť,
elektrický rušeň S 458.007 žehlička
www.facebook.com/groups/kht.sk, 0907 145 080

18. 5. Cyklojazda do Liptovského Hrádku

Vrútky — Liptovský Hrádok a späť,
motorové vozne M 131.1546 Hurvínek a 811.016 Beátka
www.kzmvrutky.eu, 0902 174 621

24. — 26. 5. Výlet do Čierneho Balogu

Trenčianska Teplá — Žilina — Vrútky — B. Bystrica —
Podbrezová — Hronec a späť,
motorové vozne M 1311443 Hurvínek a M 152.0160 Orchestrión
www.spdz.estranky.sk, 0907 162 963

24. — 26. 5. Cecaňou za Rušňoparádou

Bratislava hl. st. — Zvolen Košice — Žilina — Bratislava hl. st.,
motorový rušeň T 478.1201 Cecaňa
www.albatrosklub.sk, 0907 244 150

24. — 26. 5. Cecaňou za Rušňoparádou

Bratislava hl. st. — Zvolen Košice — Žilina — Bratislava hl. st.,
motorový rušeň T 478.1201 Cecaňa
www.albatrosklub.sk, 0907 244 150

25. 5. Železnica pre deti 2024

Vrútky — Kremnica a späť,
parný rušeň 556.036 Štokor a motorový rušeň T 478.2011 Zamračená
www.vyhrevna-vrutky.sk, 0948 031 888

25. — 26. 5. Rušňoparáda 2024

mimoriadne vlaky v okolí Košíc,
výstava koľajových vozidiel, sprievodný program
www.zssk.sk/rusnoparada, 18 188

31. 5. MDD vlak

Prievidza — Nitrianske Pravno — Horná Štubňa a späť,
motorový vozeň M 152.0625 Orchestrión
www.464001.sk, 0911 400 272

31. 5. Deň detí s historickými električkami

Poprad — Starý Smokovec a späť,
električka EMU 89.009 Trojča
www.tatranskaelektricka.sk